

ÖĞRETMENLERİN KÜLTÜREL SERMAYE YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ: MESLEK LİSELERİ ÖRNEĞİ

EXAMINING THE TEACHERS' CULTURAL CAPITAL COMPETENCES: EXAMPLE OF VOCATIONAL HIGH SCHOOL

Rasim TÖSTEN

Siirt Üniversitesi, BESYO, Siirt, Türkiye

Yunus Emre AVCI

Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Siirt, Türkiye

Çiğdem ÇELİK ŞAHİN

Adana Bilim Sanat Merkezi, Adana, Türkiye

Özet

Bu araştırmanın temel amacı Türkiye’de meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerinin incelenmesidir. Araştırmada karma desenlerden açıklayıcı desen (Explanatory Design) kullanılmıştır. Bu yöntemi kullanılmaktaki amaç nicel ve nitel yöntemlerin güçlü yanları birleştirilerek araştırmayı güçlendirmektir. Bu amaçla nicel kısım için araştırmada 4 ildeki (Antalya, İzmir, İstanbul ve Ankara) meslek liselerinde görev yapan öğretmenler random yöntemiyle seçilmiştir. Toplamda araştırmanın nicel kısmında 380 öğretmen, nitel kısmında Adana il merkezinde görev yapan 15 öğretmen yer almaktadır. Araştırmanın nicel kısmında Avcı ve Yaşar (2015) tarafından geliştirilen “öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliği ölçeği”, nitel kısmında ise araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde araştırmanın nicel kısmı için betimsel (tanımlayıcı) istatistikler (yüzde, aritmetik ortalama, frekans, standart sapma) ile değişkenler arası farkı ortaya koymak için t-testi ve ANOVA testlerinden yararlanılmış, nitel kısım için betimsel analizlerden yararlanılarak frekans çıkarma yoluna gidilmiştir.

Araştırma sonuçlarından bazıları şöyledir: Meslek lisesi öğretmenlerinin kültürel sermaye yeterlikleri yüksek düzeydedir. Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere nispeten kültürel sermaye yeterliği daha yüksektir. Anne babanın eğitim düzeyiyle öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri doğru orantılıdır. Kültürel sermayeyi engelleyen durumlar çoğunlukla sosyo-ekonomik yapı, alışkanlıklar ve çalışma yoğunluğudur. Kültürel sermayeyi güçlendirmek için boyutların ayrı ayrı incelenmesi gerekmektedir. Buna göre entelektüel birikimin artması için okuma alışkanlığı ve nitelikli eğitime, kültürel etkinliklere katılım için zaman ve finansal desteğe; kültürel bilinç için değerler eğitimi, kültürel potansiyelin farkına varmak için ise kültürel gezilere katılımın artırılmasına ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel sermaye, Meslek lisesi, Kültürel yeterlik

Abstract

The main purpose of this research is to examine the cultural capital competencies of teachers working at vocational high schools in Turkey. Mixed model (explanatory design) was used in the research. The purpose of using this method is to streng then the research by combining the strengths of quantitative and qualitative methods. For this purpose, the teachers working at the vocational high schools in four provinces (Antalya, İzmir, İstanbul and Ankara) were chosen randomly. In total, 380 teachers in the quantitative part of the research and 15 teachers in the qualitative part in the city center of Adana province. In the quantitative part of the study, “Teachers’ Cultural Capital Competences Scale ” developed by Avcı and Yaşar (2015) and semi-structured interview form which was prepared by the researchers forth equalitative part were used in the research . In the analysis of the data, forth equantitative part of the study, t-test and ANOVA tests were used to reveal the difference between the variables and the descriptive statistics (percentage, arithmetic mean, frequency, standard deviation) were used. For the the qualitative part, frequency determination through descriptive analysis was used.

Some of the research results are as follows: it was revealed that the level of cultural capital competencies of vocational high school teachers are high. Female teachers have a higher level of cultural capital competencies than male teachers. Teachers' cultural capital competencies are directly proportional to their parents' educational level. The conditions that prevent cultural capital are mostly socio-economic

structure, habits and work intensity. It is necessary to investigate the dimensions separately to strengthen the cultural capital. According to this, there are needs of reading habits and qualified education for the increase in intellectual accumulation; free time and financial support for participation in cultural events; value education for cultural consciousness; and increasing participation in cultural tourism for realization of the cultural potential.

Keywords: Cultural Capital, Vocational High School, Cultural Experience

GİRİŞ

Klasik iktisatçılarca maddi anlamda kullanılan sermaye kavramının zamanla dönüşerek fiziksel ve finansal formlara ilaveten beşeri yeteneklerin, eğitimin ve eğitilmiş insan gücünün de sermaye kavramına dâhil edilmesiyle anlam sınırları genişlemiştir. Kültürel sermaye iki kelimedenden oluşmakla birlikte kültürün sermaye boyutuna vurgu yapan bir kavram olarak göze çarpmaktadır. (Ekşi Uğuz, 2010: 85). Kültürel sermaye sadece aileden ve çevreden edinilen birikimleri değil aynı zamanda kişinin kendi gayretleriyle eğitim yoluyla elde ettiği veya kalımsal olarak bedeninde yer alan gizil güçlere, yeteneklere ve başarılarına da işaret eder. Kültürel sermaye, eğitim yoluyla öğrenilmiş tüm kabulleri, davranış kalıplarını, kısacası toplumun özünü içerir (Özsoy, 2007). Bireysel anlamda insanların kültürlerinden kasıtlı veya kasıtsız edindiği ve hayat tarzına, anlayışına, iş yapma biçimine, hülasa benliğine kattığı her şey kişinin kültürel sermayesini oluşturur. Bourdieu, kültürel sermayeyi formal eğitimle kazanılan ve diplomalarla objektif bir görünüm kazandırılan “okul sermayesi” ile aileden kaynaklanan ve doğal bir biçimde, aile hayatı içerisinde kazanılan nitelikleri ifade eden “tevarüs eden kültür sermayesi” olmak üzere ikiye ayırarak inceler. İster okul sistemi yoluyla elde edilmiş olsun, ister aileden devralınmış olsun, entelektüel niteliklerin toplamına karşılık gelir (Ünal, 2004).

Kültürel sermaye bireysel veya ulusal anlamda kültürün sermaye boyutuna vurgu yapar ve insana ve topluma getirisini ifade eder. Özellikle Bourdieu'nun kurumsallaşmış kültürel sermaye göstergelerinden biri olarak ifade ettiği diploma ve sertifikalar kültürel birikimin eğitim yoluyla bireylere aktarılmasıdır. Küresel olarak bakıldığında gelişmiş ülkelerin diğer ülkelerde okullar vasıtasıyla kültürünü yaymaya çalışması manidardır. Kültürün sermayeye dönüşümünü ve getirilerini özetleyen, Fransa'nın 1996 yılı cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yer alan General De Gaulle'un konuşmasına yer verilebilir:

“Dünyanın dört bir yanında kültür merkezleri açıyoruz, büyük paralar döküyoruz bu işe. Boşa gitmiyor bu paralar. Kültürümüzün etkisiyle harcadıklarımızın daha fazlası dönüp bize geri geliyor. Kültürümüzle yetişen insanlar otomobil alacak olurlarsa Fransız otomobillerini seçiyorlar. Edebiyatımızı, öbür sanat etkinliklerimizi, giyim kuşamımızı izliyorlar. Daha da önemlisi kültürümüze duydukları yakınlıkla her konuda bize destek oluyor, bizim yanımızda yer alıyorlar”

Bireysel olarak değerlendirildiğinde, insanların kültürlerinden kasıtlı veya kasıtsız edindiği ve hayat tarzına, anlayışına, iş yapma biçimine, hülasa benliğine kattığı her şey kişinin kültürel sermayesini oluşturur. Günümüz dünyasında kişinin kültürel birikimi temin etmesinde eğitim kurumlarının rolü gün geçtikçe artmaktadır. Bourdieu'nun (1986, 2006) da değindiği gibi eğitim kurumları diplomalar ve sertifikalar vasıtasıyla kurumsallaşmış kültürel sermaye edindirirler. Kişilerin gördüğü eğitim sonucu almaya hak kazandığı diplomalar, başarı belgeleri, sertifikalar kendinde var olan kültürel sermayenin kurumsallaşmış ifadesidir. Elbette eğitim kurumlarında

kazandırılması gereken kültürel sermayenin bu yeterliklere sahip öğretmenler tarafından kazandırılması gerekmektedir. Bu durumda öğretmenlerin yüksek düzeyde kültürel sermaye yeterliklerine sahip olması, var olan yeterlik düzeylerinin yükseltilmesi ve engellerin ortadan kaldırılması önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeylerini belirlemek ve kültürel sermaye konusunda öğretmenlerin fikirlerini almaktır. Bu amaçla aşağıda yer alan sorulara çözüm aranmıştır:

1. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeyi nasıldır?
2. Farklı bağımsız değişkenlere (Cinsiyet, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı, kıdem) göre öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeylerinde anlamlı fark var mıdır?
3. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeylerini arttırmak için yapılabileceklerle yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
4. Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre kültürel sermaye yeterlik düzeylerini daha yüksek kabul etmelerinin sebepleri nelerdir?
5. “Anne-baba eğitim düzeyleri” değişkenine göre öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeylerinin farklılaşma sebepleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmada karma desenlerden açıklayıcı desen (Explanatory Design) kullanılmıştır. Bu amaçla nicel ve nitel yöntem bir arada kullanılmıştır. Açıklayıcı karma desenlerde öncelikle nicel veriler elde edilir. Sonrasında nicel verileri desteklemek amacıyla nitel kısım ile araştırmaya derinlik kazandırılmaya çalışılır. Nitel araştırma, nicel veriler doğrultusunda yönlendirilir. Elde edilen nicel ve nitel veriler birbiri ile ilişkili olarak veri yorumlama ve tartışma bölümlerinde birleştirilirler (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014; Baki ve Gökçek, 2012). Bu yöntemin temel amacı nicel ve nitel yöntemlerin güçlü yanları birleştirilerek araştırmayı güçlendirmektir (Creswell, 2008). Araştırmanın nicel kısmı için betimsel (tanımlayıcı) istatistikler (yüzde, aritmetik ortalama, frekans, standart sapma) ile değişkenler arası farkı ortaya koymak için fark testleri olan t-testi ve ANOVA testleri kullanılmıştır. Araştırmanın nitel kısmında betimsel analizlerden yararlanılarak frekans çıkarma yoluna gidilmiştir.

Araştırmanın nitel kısmı için oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Araştırmaya birden fazla araştırmacının dâhil olması, araştırma sürecinin açık bir şekilde ortaya konması, ham verilerin saklı olması, araştırma verilerinin teyit edilmesi nitel araştırmadaki güvenilirlik ölçütlerini karşılamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Yine Marvasti (2004) tarafından güvenilirlik, bir araştırmadan elde edilen sonuçların farklı araştırmacılar tarafından da elde edilmesi şeklinde yorumlanmıştır. Farklı branşlardan 15 öğretmene, öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeyleri ile ilgili hazırlanmış yazılı görüşme formları verilmiştir.

Bu araştırmada da Meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin kültürel sermayelerini ölçmek amacıyla “kültürel sermaye ölçeği” uygulanmış ve nicel veriler doğrultusunda oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın nicel kısma ait evreni 2016-2017 öğrenim döneminde Türkiye geneli Meslek Liseleri oluşturmaktadır. Ancak hedef evrene ulaşmadaki zorluk, zaman ve mali kısıtlılıktan dolayı evreni temsil edebilecek örneklem yoluna gidilerek yeterli sayıya ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla araştırmada 4 ildeki (Antalya, İzmir, İstanbul ve Ankara) meslek liselerinde görev yapan öğretmenler kolay erişilebilir örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Toplamda araştırmanın nicel kısmında 380 öğretmen yer almıştır. Araştırmanın nitel kısmı için çalışma grubunu Adana il merkezinde görev yapan 15 öğretmen oluşturmuştur. Katılımcılara ait bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmiştir:

Tablo 1.

Araştırmanın Nicel Kısmında Yer Alan Öğretmenlere Ait Kişisel Bilgiler

		<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kadın	198	52,1
	Erkek	182	47,9
	Total	380	100,0
Anne Eğitim Düzeyi	Ortaokul ve Altı	230	60,5
	Lise Ve Üstü	150	39,5
	Total	380	100,0
Baba Eğitim Düzeyi	Ortaokul ve Altı	191	50,3
	Lise ve Üstü	189	49,7
	Total	380	100,0
Kardeş Sayısı	2 veya Daha Az	65	17,1
	3 veya Daha Fazla	315	82,9
	Total	380	100,0
Kıdem	1-5 yıl	73	19,2
	6-10 yıl	98	25,8
	11-15 yıl	71	18,7
	16 yıl +	138	36,3
	Total	380	100,0

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, görev yerleri, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı ve kıdem değişkenleri açısından dağılımları incelenmiştir. Buna göre öğretmenlerin cinsiyet dağılımına bakıldığında; katılımcıların 198'i kadın ve 182'i ise erkektir. Öğretmenlerin illere göre görev yaptıkları yerlere bakıldığında; öğretmenlerin 116'sının Ankara'da, 88'inin İstanbul'da, 83'ünün Antalya'da ve 93'ünün de İzmir'de görev yaptığı görülmektedir. Nitel araştırma aşamasında, Adana'da görev yapan 15 öğretmene ulaşılmıştır

Tablo 2.

Araştırmanın Nitel Kısmında Yer Alan Öğretmenlere Ait Kişisel Bilgiler

	N		N
Cinsiyet		Mesleki Deneyim	
	Kadın		8-9 yıl
Erkek	7	10-15 yıl	8
		16-19 yıl	3
		20-25 yıl	2
Eğitim Düzeyi		Branş	
	Lisans		İngilizce
Lisansüstü	6	Tarih	1

	Sosyoloji	2
	Türk Dili ve Edebiyatı	4
	Coğrafya	1
	Bilişim Teknolojileri	5
Toplam		15

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel bilgileri Tablo 2’de verilmiştir. Görüldüğü gibi, bu öğretmenlerin 8’i kadın, 7’si erkektir. 9 öğretmen lisans, 6 öğretmen lisansüstü eğitim düzeyindedir. Öğretmenler, Coğrafya, İngilizce, Tarih, Sosyoloji, Bilişim Teknolojileri ve Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinden mezun olmuşlardır. Mesleki deneyimleri ise 7 yıl ile 23 yıl arasında değişkenlik göstermektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada karma desenli model kullanıldığından iki ayrı ölçme aracı kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında Avcı (2014) tarafından geliştirilen ‘Kültürel Sermaye Ölçeği’ kullanılmıştır. Araştırmanın nitel kısmında ise araştırmacılar tarafından nicel verilerle ilişkili olarak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Avcı (2014) tarafından geliştirilen “Kültürel Sermaye Ölçeği” öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerini ölçmek amacıyla uygulanmıştır. Ölçek iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda öğretmenlerin kişisel bilgileri, ikinci bölümde ise öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerini ölçmek amacıyla 30 maddeden oluşan sorular yer almaktadır. 4 boyutlu ölçek 30 maddeden oluşup, açıklayıcı faktör analizi sonucunda açıklanan varyans %57’dir. Model doğrulayıcı faktör analizi ile test edildiğinde modelin uyumlu olduğu görülmüştür ($\chi^2 = 1018.93$, $N=256$, $sd= 393$, $p= 0.00$, $RMSEA; 0.079$, $SRMR; 0.065$, $GFI; 0.79$, $CFI; 0.96$, $IFI; 0.97$, $NFI; 0.94$). Ölçeğin boyutları entelektüel birikim, katılım, kültürel bilinç ve kültürel potansiyel olarak incelenmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .94 olarak çıkmış olup yüksek derecede güvenilir olarak değerlendirilmiştir. Sosyal araştırmalarda .60 ve üzeri değerler güvenilir, .90 ve üstü değerler yüksek derecede güvenilir olarak kabul edilmektedir (Can, 2014).

Araştırmanın nitel bölümünde, nicel verilerle ilişkili olarak araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formunda 4 soru yer almıştır. Görüşme formu hazırlandıktan sonra uzman görüşü alınmıştır. Ayrıca iki öğretmene ön uygulama yapılmış olup formun son hali verilmiştir. Ön uygulamada yer alan iki öğretmen araştırma dışı tutulmuştur. Nitel kısmın güvenilirliğinin sağlanması için Miles ve Huberman’ın (1994) güvenilirlik formülü esas alınmıştır. Buna göre güvenilirlik katsayısı .90 çıkmıştır. Miles ve Huberman (1994) uyuma değerinin .70 ve üzeri olmasını kabul edilebilir olduğunu belirtmektedir. Geçerliliğinin sağlanması için ise çalışma grubu elden geldiğince açıklanmaya çalışılmış, doğrudan alıntılara fazlaca yer vermeye çalışılmış, alan uzmanlarıyla birlikte çalışmalar yapılarak ortak paydada buluşmaya çalışılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın nicel kısmında 380 veri yer almıştır. Kişisel bilgileri ortaya koymak için yüzde ve frekans değerlerine, öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeyleri için aritmetik ortalama ve standart sapma değerlerine, bağımsız değişkenlerle

kültürel sermaye yeterlikleri arasındaki farka bakmak için fark testlerine (t-testi, one-way anova) başvurulmuştur.

Araştırmanın nitel kısmında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analizle çözümlenmişlerdir. Bu süreçte öncelikle iki araştırmacı tarafından veriler kodlanarak ayrı ayrı temalandırılmıştır. Her bir tema altında frekans çıkarmak suretiyle kategorilendirme yapılmıştır. Kategorilendirme sonrasında araştırmacılarca hemfikir olunan kısımlar sonuçlandırılmış. Görüş ayrılığı olan kısımlar giderilmiştir. Son olarak her bir kategoriye uygun en ideal ifadeler doğrudan alıntılar yoluyla eklenmiştir. Bulgularda yer alan ifadelerin çeşitliliği önemsenmiştir (Eraslan, 2011; Yıldırım ve Şimşek, 2006).

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin cinsiyet, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı ve meslekteki kıdemlerinin kültürel sermaye yeterliklerindeki grup içi farkını ortaya koymak amacıyla elde edilen veriler tablolar halinde yorumlanmıştır. Araştırma bulguları aşağıdaki tablolarda sunulmuştur:

Tablo 3.

Öğretmenlerin Kültürel Sermaye Yeterlik Düzeyleri

Boyutlar	\bar{x}	ss	Düzye
Entelektüel birikim	3,09	,84	Orta
Katılım	2,94	,96	Orta
Kültürel bilinç	3,24	,94	Orta
Kültürel potansiyel	3,73	,83	Yüksek
Kültürel Sermaye Toplam	3,19	,77	Yüksek

Tablo 3'e bakıldığında öğretmenlerin toplamda kültürel sermaye yeterliklerinin yüksek düzeyde olduğu ($\bar{x} = 3,19$), entelektüel birikimin orta düzeyde olduğu ($\bar{x} = 3,09$), katılımın orta düzeyde olduğu ($\bar{x} = 2,94$), kültürel bilincin orta düzeyde olduğu ($\bar{x} = 3,24$) ve kültürel potansiyelin yüksek düzeyde olduğu ($\bar{x} = 3,73$) görülmüştür.

Tablo 4.

Cinsiyet, Anne Eğitim Düzeyi, Baba Eğitim Düzeyi, Kardeş Sayısı Değişkenleri t-testi Sonuçları

Değişkenler		f	\bar{x}	ss	t	p
Cinsiyet	Kadın	198	3,32	0,75	3,507	0,001*
	Erkek	182	3,04	0,75		
Anne Eğitim Düzeyi	Ortaokul ve Altı	230	2,96	,76	-7,471	,000*
	Lise ve Üstü	150	3,53	,63		
Baba Eğitim Düzeyi	Ortaokul ve Altı	191	2,91	,78	-7,632	,000*
	Lise ve Üstü	189	3,47	,64		
Kardeş Sayısı	2 veya Daha Az	65	3,28	,74	1,041	0,299
	3 ve Daha Fazla	315	3,17	,77		

*p ≤ .05

Tablo 4'teki bulgular incelendiğinde öğretmenlerin cinsiyet, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi bağımsız değişkenlerinde anlamlı fark bulunmuştur (p<.05), kardeş sayısında anlamlı fark bulunmamıştır (p>.05). Öğretmenlerin cinsiyetleri arasındaki farkın kaynağı için aritmetik ortalamalara bakıldığında kadın öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlilik düzeylerinin erkek öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmüştür

($p < .05$). Öğretmenlerin anne ve baba eğitim düzeylerine bakıldığında ebeveynleri lise ve üstü eğitim düzeyine sahip öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlilikleri ebeveynleri ortaokul ve altı düzeydeki öğretmenlere nispeten daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 5.

Öğretmenlerin Kültürel Sermaye Yeterliliklerinde Kıdemlerine İlişkin Farka Yönelik ANOVA Sonuçları

Değişken		f	\bar{x}	ss.	F	p	Farkın Kaynağı
Mesleki Kıdem	1-5 yıl arası	73	3,15	,66	2,543	0,056	---
	6-10 yıl arası	98	3,05	,82			
	11-15 yıl arası	71	3,15	,76			
	16 yıl ve üstü	138	3,32	,76			
	Total	380	3,19	,77			

* $p \leq .05$

Öğretmenlerin meslekteki kıdemleri için elde edilen veriler için One-Way ANOVA testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular tablo 5'te sunulmuştur. Tablo 5'teki bulgular incelendiğinde öğretmenlerin görevlerindeki kıdemlerine göre anlamlı fark görülmemiştir ($p \leq .05$).

Tablo 6.

Yüksek Düzeyde Kültürel Sermaye Yeterliliklerine Sahip Olmayı Engelleyen Durumlara Yönelik Görüşlerin İncelenmesi

Kodlar	f
Ekonomik yetersizlikler	5
Yoğun çalışma programları, zamansızlık	4
Alışkanlıklar	6
Kültürel etkiler	3
Toplumsal etkiler	1
Engellerin sebepleri	2
Yetersiz hizmet içi eğitim	1
Teknolojik bağımlılık	2
Ailevi kaygılar	2
Profesyonel gelişime yönelik isteksizlik, önem vermeme	

Tablo 6'da yüksek düzeyde kültürel sermaye yeterliliklerine sahip olmayı engelleyen durumlara yönelik öğretmen görüşleri incelendiğinde ekonomik yetersizlikler, yoğun çalışma programları, zamansızlık, alışkanlıklar, kültürel etkiler, toplumsal etkiler, hizmet içi eğitimlerin veya seminerlerin yetersizliği, teknolojik bağımlılık, ailevi kaygılar ve profesyonel gelişime yönelik isteksizlik gibi sebeplerin sıralandığı görülmektedir. Bununla ilgili olarak araştırmaya katılan öğretmenlerden **Ö10** görüşlerini şu şekilde ifade etmektedir: “*Maddi problemler, kültürel gelişime ve birikime engel olmaktadır.*” **Ö11** ise “*Ekonomik yetersizlikler bu konuda en büyük engeldir*” cümlesiyle görüşlerini belirtmiştir. Bir başka öğretmen (**Ö11**) yoğun ders programları ve zamansızlığın öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliliklerini olumsuz etkilediğini ifade etmiştir.

Tablo 7.

Öğretmenlerin Kültürel Sermaye Yeterliklerinin Artırılmasına Yönelik Çözümler

	Kodlar	f
Çözüm Önerileri	Entelektüel birikim boyutu için:	
	Kütüphanelere çevrimiçi erişimin sağlanması	1
	Branş dışı bir alana ilgi	1
	Yüksek refah düzeyi	1
	Gelişmiş güven ortamı	1
	İlgi	1
	Ortak faaliyetler	1
	Proje odaklı çalışma	1
	Kaliteli eğitim	3
	Üst öğrenime yönlendirme	1
	Kitap okuma alışkanlığı	3
	Katılım boyutu için:	
	Finansman	2
	Zaman	2
	Sosyal ve sendikal faaliyetlere katılım	1
	Gönüllülük bilinci	1
	Paylaşım fikri	2
	İlgi	1
	Yarışmalara katılım	3
	Yönlendirme	2
	Kültürel Bilinç boyutu için:	
	Değerler eğitimi	4
	Projelerin yaygınlaştırılması	2
	Tarih okumaları	1
	Araştırmacı olma	2
	Bilinçlendirme faaliyetleri	3
	İlgi	1
	Eğitime katılım	1
	Kültürel Potansiyel boyutu için:	
	Yurtiçi/dışı eğitim gezileri	4
	Farklı kültürlerle ilgi	1
	Erken yaşta bilinçlendirme	1
	İlgi	1
Maddi olanaklar	1	
Hayat boyu öğrenim modeli	1	
Kültürler arası erişim	1	
Gönüllük ve paylaşım	1	

Tablo 7’de öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerinin artırılmasına yönelik çözümleri yer almaktadır. Entelektüel birikim teması altında toplanan görüşler şu şekildedir: **Ö1** bu konuda “*kütüphanelere çevrimiçi erişimin sağlanması, zaman sıkıntısı yaşayan öğretmenlerin kültürel gelişimine önemli katkıda bulunacaktır*” şeklinde öneride bulunmaktadır. **Ö2** ise “*branş dışı bir alana özel ilgi ve zaman ayrılması, kültürel sermaye için gereklidir*” şeklinde görüş belirtmiştir. **Ö7** ise “*proje odaklı yurt dışı eğitim ziyaretleri bu konuda faydalı olacaktır*” ifadesiyle görüşlerini belirtmiştir. Katılım teması altında **Ö2** “*öğretmenlerin entelektüel sermayelerini geliştirmeleri için finansman desteğine ve zamana ihtiyaçları vardır*” şeklinde görüş belirtmiştir. Kültürel bilinç teması altında öğretmenler görüşlerini şu şekilde açıklamışlardır: **Ö7** “*öğretmenlerin çeşitli konferans ve seminerlere katılımı sağlanmalıdır*”, **Ö9** “*tarih bilincinden başlanarak, kültürel faaliyet imkânları artırılmalıdır*”. Kültürel potansiyel

teması altında **Ö9** “*kültürel bilincin gönüllülük ve paylaşım fikirlerinin fark ettirilmesi ile kültürel potansiyel artırılabilir*” şeklinde öneride bulunmuştur.

Tablo 8.

Kadın Öğretmenlerin Erkek Öğretmenlere Nispeten Kültürel Sermaye Yeterlik Düzeyinin Yüksek Olmasının Sebeplerine Yönelik Görüşler

	Kodlar	f
Cinsiyetteki Farklılığın sebepleri	Kadınların;	2
	Yaratıcı düşünmeye yatkınlıkları	1
	Gezilere olan ilgileri	4
	Kitap okuma alışkanlıkları	2
	Teknoloji kullanımı	1
	Dikkatli ve özenli olmaları	3
	Kültür algıları	1
	Kendini gerçekleştirme arzuları ve fırsatlar	2

Tablo 8’de kadın öğretmenlerin, erkek öğretmenlere göre kültürel sermaye yeterlik düzeylerinin yüksek olmasının sebeplerine yönelik öğretmen görüşleri yer almaktadır. Öğretmenler, kadınların yaratıcı düşünmeye yatkın olduklarını, gezilere olan ilgilerini, kitap okuma alışkanlıklarının daha fazla olduğunu, teknolojiyi daha etkili kullandıklarını, daha dikkatli ve özenli olduklarını, kültür algılarının farklı olduğunu, daha fazla fırsatlara sahip olduklarını ve kendini gerçekleştirme arzularının daha fazla olduklarını vurgulamışlardır. Bu tema ile ilgili olarak **Ö9** “*Kadınların algılarının kültürel anlamda daha açık olması ve erkeklere oranla daha fazla kitap okuyor olmaları*” ifadesiyle sebepleri ifade etmektedir. **Ö10** ise “*Kadınlar kültürel sermayelerini geliştirmek için daha fazla imkânlarla sahiptirler*” ifadesini kullanmıştır. Bu görüşlere zıt bir şekilde **Ö2**, **Ö3** ve **Ö4** kadın öğretmenlerin görüşlerini ifade ederken objektif ve samimi olmadıklarını, erkeklerin daha dürüst cevaplar verdiklerini ifade etmektedir.

Tablo 9.

Öğretmenlerin Anne-Baba Eğitim Düzeyleri Arttıkça Kültürel Sermaye Yeterlik Düzeylerinin Artmasına Yönelik Görüşler

	Kodlar	f
Anne baba eğitim düzeyinin artmasıyla kültürel sermayenin artmasına yönelik düşünceler	Vizyonun daha geniş olması	1
	Yakın çevrenin model alınması	4
	Çocukluktan gelen potansiyelin etkisi	1
	Kendini geliştirme becerisi	1
	Yaşanmışlıkların etkisi	1
	Kalıtımın etkisi	1
	Verimli davranışlar sergilenmesi	1
	Aileden gelen alışkanlıkların sürdürülmesi	2
	Doğal iletişim	1
	Okul öncesi eğitimde ebeveyn rolü	1

Tablo 9’da görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenler, anne-baba eğitim düzeyleri arttıkça kültürel sermaye yeterlik düzeylerine ilişkin algıların artmasına yönelik düşüncelerini ifade etmişlerdir. Vizyonun daha geniş olması, yakın çevrenin model alınması, aileden etkilenme, çocukluktan gelen potansiyelin etkisi, kendini geliştirme becerisi, yaşanmışlıkların etkisi, kalıtımın etkisi, verimli davranışların

sergilenmesi, aileden gelen alışkanlıkların sürdürülmesi, doğal iletişimin güçlü olması ve okul öncesi eğitim sürecinde ebeveyn rolü gibi düşünceler kültürel sermaye düzeylerini artıran etkiler olarak ifade edilmiştir. Bu konuda Ö9, “Kültürel sermaye devredilen bir zenginliktir. Alışkanlıklar aileden gelir ve birikim sağlar.” cümlesi ile görüşlerini belirtmiştir. Bir başka öğretmen Ö2 “Bireylerin yakın çevreyi model alması ve etkilenmesi söz konusudur.” şeklinde görüş belirtmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Meslek Lisesi öğretmenlerinin kendi algılarına göre kültürel sermaye yeterlik düzeyleriyle ilgili nitel ve nicel araştırma sonuçlarının yer aldığı bu bölümde nicel ve nitel veriler birlikte yorumlanarak ifade edilmiştir.

Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeyleri yüksektir. Öğretmenlerin bağımsız değişkenlere göre kültürel sermaye yeterlik düzeylerindeki anlamlı farka bakıldığında; cinsiyet ve anne-baba eğitim düzeyi bağımsız değişkenlerinde anlamlı fark bulunmuş, kardeş sayısı ve mesleki kıdem değişkenlerinde anlamlı fark bulunmamıştır. Avcı, (2015) doktora çalışmasında Türkiye geneli örneklem olarak belirlediği 15 ilden aldığı verilerde öğretmenlerin kendi algılarına göre kültürel sermaye yeterlik düzeylerini “yüksek” bulmuştur. Aynı çalışmada bağımsız değişkenlerden cinsiyet, anne-baba eğitim düzeyi ve kardeş sayısı değişkenlerine göre kültürel sermaye yeterlik düzeylerinde anlamlı farklar bulunmuştur. Kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Cinsiyet, anne-baba eğitim düzeyi ve kıdem değişkenlerine göre anlamlı fark durumlarında benzerlik görülmeyle beraber kardeş sayısı değişkeninde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Kültürel sermaye yeterlikleri, toplumsal pozisyonların belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır. Kültürel birikimler, bir topluluğu diğer topluluklardan ayıracak özellikleri de kapsar. Hatta kültürel sermaye yeterliliğinin toplumsal eşitliği ya da eşitsizliği dahi etkileyebileceği gerçektir (Arun, 2009). Dolayısıyla öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerinin yüksek çıkması sosyal yapı anlamında avantajlı bir durumdur.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre kültürel sermaye yeterlik düzeylerinde anlamlı farkın ortaya çıkması ve kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre kendilerini daha yeterli görmesinin nedenleri görüşmelerde öğretmenlere sorulmuştur. Bu konuda öğretmenlerin en çok değindiği fikir kadın öğretmenlerin kitap okuma alışkanlıkları ve yapısal olarak dikkatli-özenli olmalarıdır. Bu duruma kadınların kültürel sermaye düzeylerini etkileyen (Özcan ve Erdur-Baker, 2009) çok fazla değişken olması gibi sebepler etki edebilir. Örneğin toplumsal yapıya ve çevresel koşullara bağlı olarak kadınların eğitime ulaşmada dezavantajlı grup olması (Köknel, 1981; Oral ve McGivney, 2014), erkeklere oranla ekonomik şiddetten kurtulmaya çalışarak kendi ekonomik özgürlüğünü kazanmak veya kendi işletmelerinin patronu olmak istemeleri (Ceylan ve Demircan, 2002) gibi nedenler kadınların daha fazla kültürel sermaye edinimi elde etmelerinde etkili olabilir.

Nicel kısımda öğretmenlerin anne-baba eğitim düzeyleri arttıkça kültürel sermaye yeterlik düzeylerinin artması sonucuna yönelik öğretmenlerin en çok üzerinde durduğu konu yakın çevrenin model alınmasıdır. Diğer bir ifadeyle yakın çevreyi oluşturan anne-babanın eğitim seviyesiyle pozitif yönlü artacağı düşünülen kültürel sermaye yeterlik düzeylerinin öğrenciler tarafından model olarak kabul ettiği ebeveynlerinden aktarıldığı fikri en çok kabul gören fikirdir. Bu durumda “eğitim düzeyi ve kültürel sermaye yeterlik düzeyi doğru orantılı olarak ilişkilidir” fikri öğretmenlerce benimsenen bir görüştür. Nitekim eğitim ve kültürel sermaye

etkileşimine değinen Giroux'a (1983: Akt. Bernhardt, 2013) göre kültürel sermaye, bireylerin okul deneyimi düşünceleri üzerinde direk etkisi olan fikir ve anlamları taşıyan bir temsil sistemi olarak fonksiyon görür. Çocuklar ailelerinden kültürel sermayeyi ya ebeveynlerin kültürel sermayelerine maruz kalarak pasif olarak veya ebeveynlerin çocuklarına kültürel sermayelerini bilinçli aktarma çabaları ile aktif olarak devralırlar. Devralınan kültürel sermaye çocukların bilgi, dil ve tavırlarına yani Bourdieu'nun habitus olarak adlandırdığı şeye gömülüdür ve böylece, kültürel sermaye çocukları kültürel özelliklerle donatır (Jaeger, 2011).

Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeylerini yükseltmelerini engelleyen unsurlarla ilgili olarak üzerinde en çok durulan engeller; alışkanlıklar, ekonomik yetersizlikler ve yoğunluk-zamanın yetersizliğidir. Avcı (2015) araştırmasında kültürel sermaye yeterlik düzeylerini engelleyici durumları öğretmen harici etmenler ve bireysel durumlar başlığı altında incelemiş ve daha yoğun olarak öğretmen harici etmenler üzerinde durmuştur. Araştırma sonuçlarına göre de bireysel ve harici etmenlere değinilmiştir. Öğretmenlerin ve öğretmenlik mesleğinin bireysel, toplumsal ve mesleki sorunlarını ele alan birçok çalışma (Sarıçay, 2006; Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005; Tekışık, 1986; Akyüz, 2008;) çevresel ve bireysel problemlerin eğitimsel niteliği düşürdüğü ve öğretmenlerin çalışma şartlarını zorlaştırdığını ifade etmektedir.

Kültürel sermaye yeterlik düzeylerinin artırılmasına yönelik öğretmen görüşleri her bir boyuta bağlı olarak ele alınmıştır. Entelektüel birikim boyutunda öğretmenlerin en çok üzerinde durduğu fikir; kaliteli eğitim verilmesi gerektiği ve kitap okuma alışkanlığı kazanma görüşüdür. Katılım boyutunda öğretmenler en fazla yarışmalara katılımın artırılması gerektiği fikrine değinmişlerdir. Kültürel bilinç boyutunda üzerinde en çok durulan konu değerler eğitimidir. Kültürel potansiyel boyutunda öğretmenlere yurtiçi ve yurtdışı eğitim gezileri düzenlenmesi ve yaygınlaştırılması konusuna değinilmiştir. Çocuğun sosyal ilişkilerinin gelişiminde anne-baba diyalogunun ve özellikle annelerin eğitilmesinin rolü büyüktür (Ekşi, 1990). İlk yıllardaki anne-çocuk arasındaki duygusal ilişkiler, gelişmenin temelini oluşturur. Özellikle ilk 18 ay içindeki eğitim biçimi, çocuğu yetiştirme şekli ve onunla kurulan duygusal etkileşim, çocukta güven veya güvensizlik duygularının oluşumuna neden olur (Yavuzer, 1992: 15). Kültürel sermayenin sembolik etkinliğinin en güçlü ilkesi hiç şüphesiz onun iletim mantığında yatar. Her türlü kültürel sermayenin hızlı ve kolay birikimi için önkoşul olan, kültürel sermayenin ilk birikimi, sadece güçlü bir kültürel sermaye ile donatılmış ailelerin çocukları için, boşa zaman harcamadan ve gecikmeden başlangıçta başlar, bu nedenle biriktirme süresi tüm sosyalleşme dönemini kapsar. Bu tarz kültürel sermaye iletimi, kalıtsal kültür iletiminin şüphesiz en iyi ve gizli şekli olduğunu gösterir (Bourdieu, 1986).

Öneriler

1. Kültürel sermaye olgusu özellikle ulusal literatürde çok yeni bir çalışma alanıdır. Kültürel sermaye ile ilgili özellikle ulusal alan yazında eğitim alanında yeterince çalışma yer almamaktadır. Yeni araştırmacılara kültürel sermayenin ilişki alanlarına yönelik çalışmalar yapmaları önerilebilir.
2. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerini arttırabilmek adına Milli Eğitim Bakanlığı'nın teşvik edici (Geziler düzenleme, tiyatro, sinema vs. etkinliklere katılımı destekleme) çalışmalar yapması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akyüz Y. (2008). Türk Eğitim Tarihinde Çağdaş Anlamda “Öğretmenin Saygınlığı” Kavramına Bir Bakış. *Ankara İl Milli Eğitim Dergisi*. 9-55. s. 16–23.
- Arun, Ö. (2009). Yaşlı Bireyin Türkiye Serüveni: Türkiye’de Yaşlı Bireyler Arasında Kültürel Sermaye Dağılımı. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (1), 77-100
- Avcı, Y. E. (2015). Öğretmenlerin Kültürel Sermaye Yeterliklerinin İncelenmesi.(Yayımlanmamış Doktora Tezi). *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. Gaziantep
- Avcı, Y. E. ve Yaşar, M. (2014). Kültürel Sermaye Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *International Journal of Social Science Research*.
- Baki, A.,& Gökçek, T. (2012). Karma Yöntem Araştırmalarına Genel Bir Bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 1-21.
- Bernhardt, P. E. (2013). The Advancement Via Individual Determination (AVID) Program: Providing Cultural Capital and College Access to Low-Income Students. *School Community Journal*. 23-1. s. 203-222.
- Bourdieu, P. (1986). “*The Forms of Capital*”. *Handbook of Theory and Research for the Sociology Education*, (Ed: John G. Richardson). New York: Greenwood Press.
- Bourdieu, P. (2006). *Pratik Nedenler*. (Çev: Hülya Uğur Tanrıöver). İstanbul: Hil Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi
- Can, A.(2014). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. Ankara: Pegem Akademi
- Ceylan. A. ve Demircan, N. (2002). Girişimcilerin Başarı, Güç ve Yakın İlişki İhtiyaçlarının Kişilik Özellikleri ile İlişkisi Üzerine Düzce Bölgesi’ndeki Kobi’lerde Bir Araştırma. 21. Yüzyılda Kobi’ler: *Sorunlar, Fırsatlar Ve Çözüm Önerileri Sempozyumu*. Doğu Akdeniz Üniversitesi İşletme Fakültesi.
- Creswell, J. W. (2002). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative*. New Jersey: Upper Saddle River.
- Çelikten, M., Şanal, M. ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2-19. s. 207-237.
- Ekşi Uğuz, H. (2010). *Kişisel ve Kurumsal Gelişmeye Farklı Bir Yaklaşım*. Ankara: Orion Yayınları.
- Ekşi, A. (1990). *Çocuk, Genç ve Ana Babalar*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Eraslan, A. (2011). Matematik Öğretmeni Adayları ve Kopya: Hiç Çekmedim Desem Yalan Olur! *Eğitim ve Bilim*. 36-160. s. 52-64.
- Giroux, H. A. (1983). *Theory and Resistance in Education: A Pedagogy for the Opposition*. Bergin &Garvey. London.
- Jaeger, M. M. (2011). Does Cultural Capital Really Affect Academic Achievement? New Evidence from Combined Sibling and Panel Data. *Sociology of Education*. 84(4) s. 281–298.
- Köknel, Ö. (1981). *Ailede ve Toplumda Ruh Sağlığı*. İstanbul: Hürriyet Yayınları.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Sage Publication, London, 2. Edition

- Oral, I. ve McGivney, E. J. (2014). *Türkiye Eğitim Sisteminde Eşitlik ve Akademik Başarı Araştırma Raporu ve Analiz. Eğitim Reformu Girişimi*. İstanbul Sabancı Üniversitesi. Adres: <http://erg.sabanciuniv.edu>
- Özcan, A. Y. ve Erdur-Baker, Ö. (2009). Attainment of Cultural Capital in Higher Education The Case of Turkey. *Mediterranean Journal of Educational Research*. (6). s. 73-89.
- Özsoy, C. (2007) *Pierre Bourdieu'nün Temel Kavramlarına Giriş*. Sosyoloji Notları. (1). s. 15-21. Ankara.
- Sarıçay, N. (2006). "Türkiye'de Eğitim Sektörünün Sorunları, Eğitimin Ekonomik Boyutu ve Çözümleri...", İzmir Ticaret Odası Ar&Ge Bülten. İzmir. s. 23-27.
- Tekışık H. H. (1986). Türkiye'de Öğretmenlik Mesleği ve Sorunları. *Çağdaş Eğitim Dergisi*. 11-116. s. 1-9.
- Ünal, A. Z. (2004). Sosyal Tabakalaşma Bağlamında Pierre Bourdieu'nün Kültürel Sermaye Kavramı. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*. Ankara.
- Yavuzer, H. (1992). *Ana-Baba ve Çocuk*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları

Extended Abstract

The cultural capital points at not only accumulations from the family or social environment, but also personal talents and heritage. It contains all behavioural patterns and acceptance through the education.

The main purpose of this research is to examine the cultural capital competencies of teachers working at vocational high schools in Turkey. The mixed model (explanatory design) was used in the research. The purpose of using this method is to strengthen the research by combining the strengths of quantitative and qualitative methods. For this purpose, the teachers working at the vocational high schools in four provinces (Antalya, İzmir, İstanbul and Ankara) were chosen randomly. In total, 380 teachers in the quantitative part of the research and 15 teachers in the qualitative part in the city center of Adana province. In the quantitative part of the study, "Teachers' Cultural Capital Competences Scale" and semi-structured interview form which was prepared by the researchers for the qualitative part were used in the research.

According to the results of the research, the vocational high school teachers' cultural capital competencies are high. There is a significant difference between the sex and the education level of parents. Female teachers have a higher level of cultural capital competencies than male teachers. There is no significant difference among the Professional seniority and the number of brothers and sisters. There is a dissertation which supports these results. In a similar way, the teachers sample taken from fifteen cities have high level of cultural capital competencies according to teachers' self perception. There is a significant difference among the sex, parents' education level and the number of brothers and sisters.

When the teachers were asked about the significant difference about the sex, the replies were as follows: The female teachers are much more careful and attentive, and they read books more than the male teachers. There is a research that supports this results. The women are disadvantaged group who have difficulties to Access the educational opportunities and they make much effort for economical freedom. So that, these may be the reasons for women's having more cultural capital competencies.

In quantitative part of the research, the findings show that the higher educational level of teachers' parents, the higher level of cultural capital competencies. This may be resulted from taking the closest environment as a model. In other words, there is a positive relationship between the cultural competency level and the parents' education level.

According to another research on cultural capital competency, there is a direct effect of cultural capital on individuals' school experience and thoughts. The obstacles that preventing to increase the cultural capital competencies are as follows: habits, economical difficulties, and insufficient time. There is a supporting research that examined the obstacles in two themes; individual and external factors.

The other result of this study is that the teachers opinions were embraced as intellectual accumulation, participation, cultural consciousness, cultural potential. The research revealed that the cultural potential of the vocational high school teachers are at high level, but the intellectual accumulation, participation and cultural consciousness dimensions are at medium level. The teachers may increase the intellectual accumulation by reading habits and qualified education. At participation dimension, the teachers should participate in competitions. At cultural consciousness dimension, values education is important. And lastly, at cultural potential dimension, the teachers should have the opportunity to go abroad for educational visits.

There is a significantly meaningful difference between the city teachers work. The teachers who work in Istanbul and İzmir have higher level of cultural capital competency. This is the result of the cultural and artistic opportunities of the cities have.

As a summary, the research results are as follows: it was revealed that the level of cultural capital competencies of vocational high school teachers are high. Female teachers have a higher level of cultural capital competencies than male teachers. Teachers' cultural capital competencies are directly proportional to their parents' educational level. The conditions that prevent cultural capital are mostly socio-economic structure, habits and work intensity. It is necessary to investigate the dimensions separately to strengthen the cultural capital. According to this, there are needs of reading habits and qualified education for the increase in intellectual accumulation; free time and financial support for participation in cultural events; value education for cultural consciousness; and increasing participation in cultural tourism for realization the cultural potential.